

PSIHOFIZIČNE OMEJITVE PRI NASTANKU PROMETNIH INCIDENTOV PRI VOZNIKIH

doc. dr. Nevenka Šestan
prof. dr. Zvone Balantič
izr. prof. dr. Metoda Dodič Fikfak, dr. med.



V prihodnost na
izkušnjah preteklosti



IZHODIŠČA

Prometne nesreče v svetu, EU in v Sloveniji

Bolezni, ki vplivajo na varno vožnjo

Vloga PZK



V prihodnost na

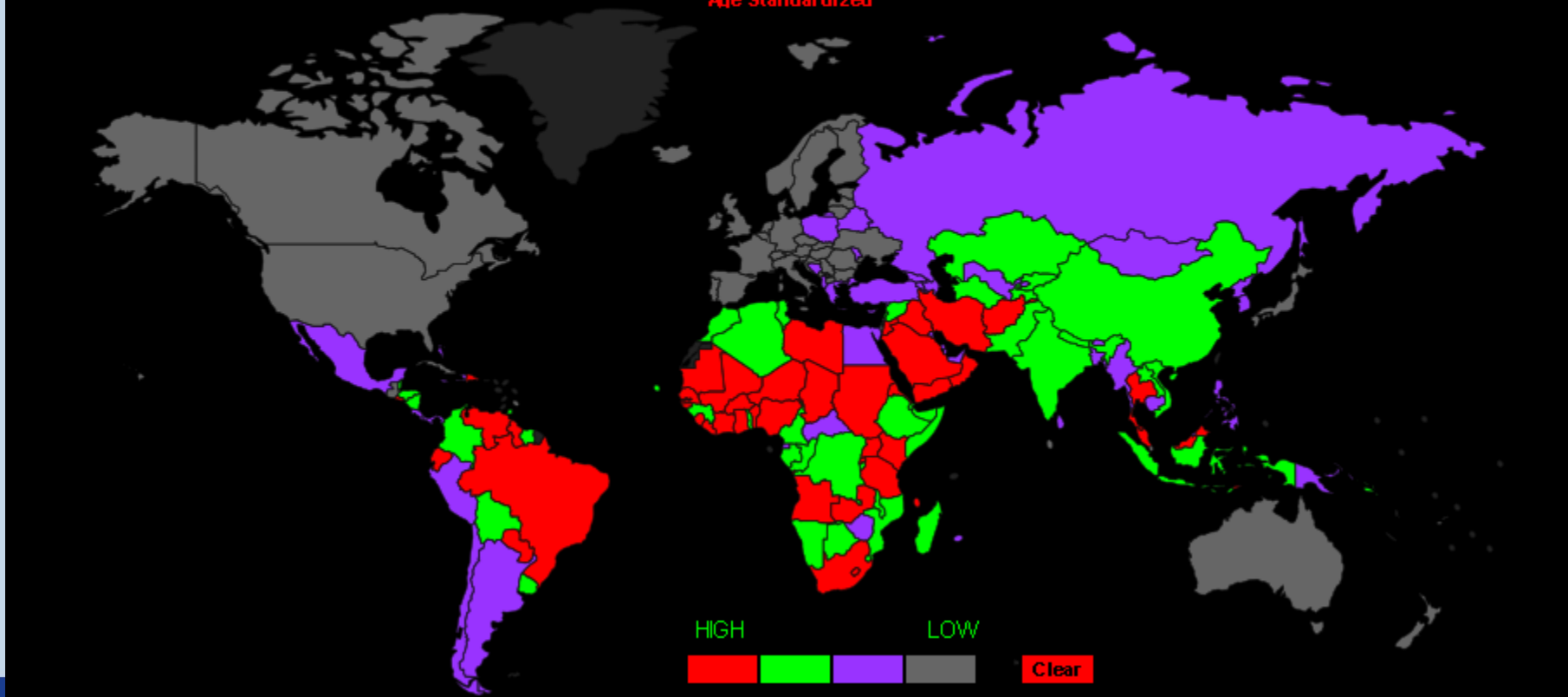
[RETURN](#) [WORLD HEALTH MENU](#)

ROAD TRAFFIC ACCIDENTS

Death Rate Per 100,000
Age Standardized

Road Traffic Accidents

SELECT CAUSE



PROMETNE NESREČE V SLOVENIJI

vsak **tretji** povzročitelj
prometne nesreče s
smrtnim izidom

vsak **četrti** povzročitelj
prometne nesreče s hudimi
telesnimi poškodbami

pod vplivom alkohola

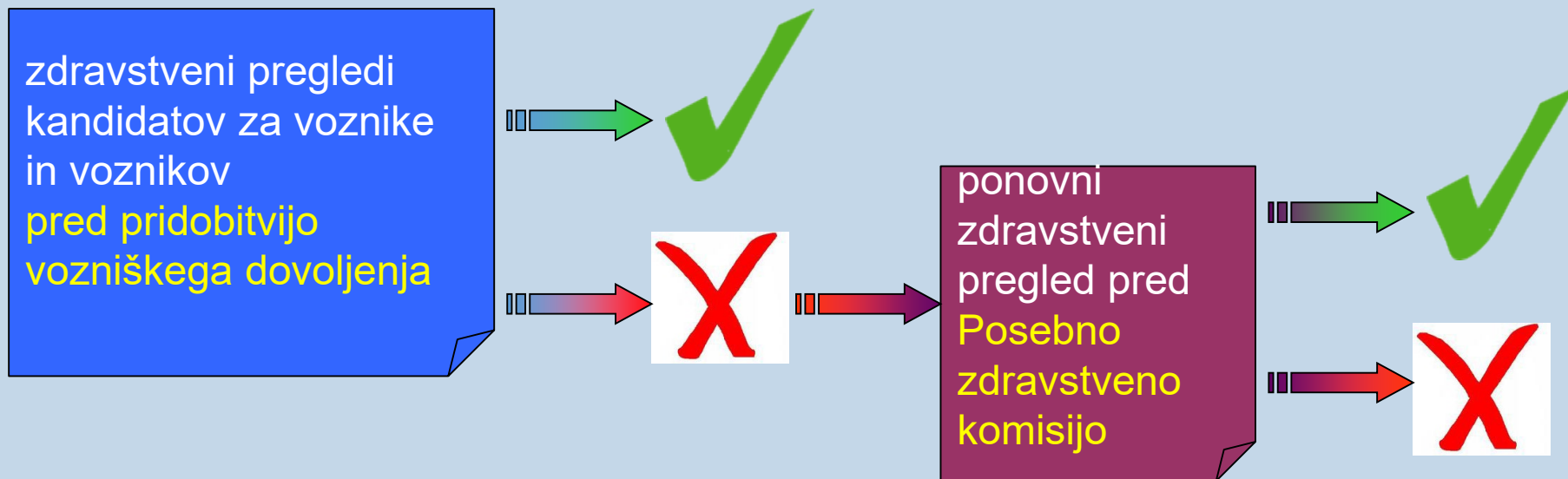


ZDRAVSTVENI PREGLEDI VOZNIKOV NA PZK

Eden od ukrepov preprečevanja poškodb v cestnem prometu so tudi zdravstveni pregledi kandidatov voznikov, ki se opravijo pred pridobitvijo vozniškega dovoljenja.

Namen zdravstvenih pregledov je zagotoviti, da je kandidat zdravstveno zmožen voziti motorno vozilo.

VLOGA PZK



BOLEZNI, KI VPLIVAJO NA VOŽNJO

- Epilepsija
- Uživanje alkohola/tvegano pitje
- Odvisnost od PAS
- Duševne in vedenjske motnje
- Bolezni živčevja
- Motnje vida
- Kronične bolezni

CILJA

- ugotoviti, ali vozniki (bolniki z epilepsijo), obravnavani na PZK, predstavljajo večje tveganje za povzročitev CPP/PN od voznikov, povzročiteljev CPP/PN v RS, ki nimajo epilepsije
- ugotoviti, ali vozniki (uživalci PAS), obravnavani na PZK, predstavljajo večje tveganje za povzročitev CPP/PN od voznikov, povzročiteljev CPP/PN v RS, ki ne uživajo PAS

Stranski cilji:

Ugotoviti ali obstaja večje tveganje za povzročitev prometne nesreče zaradi:

kroničnega alkoholizma
(tvegano pitje)

bolezni živčevja

drugih kroničnih bolezni

drugih duševnih in
vedenjskih motenj

METODOLOGIJA

Študije primerov s kontrolami



MNZ

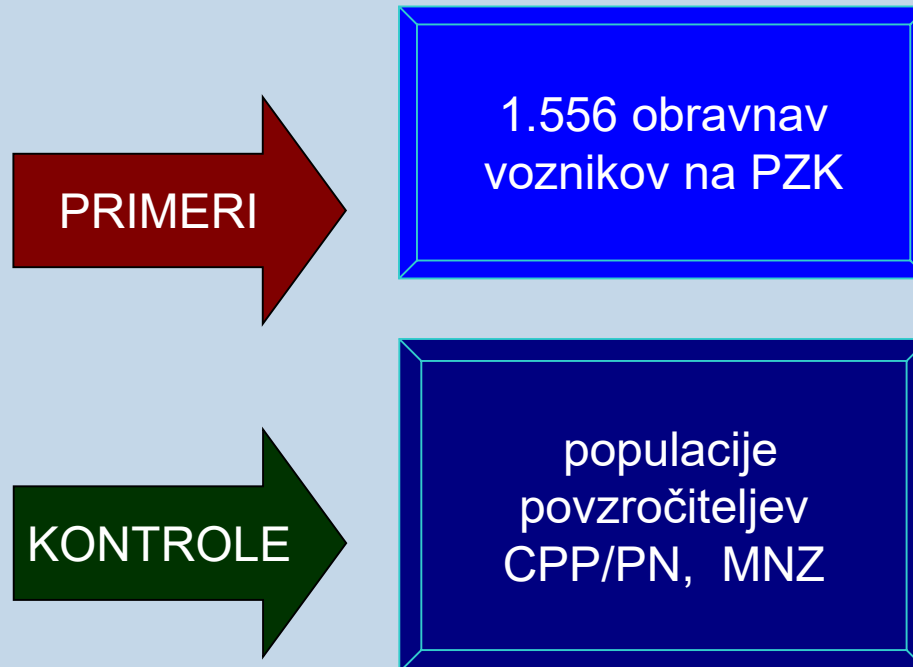
5 056 956 CPP
326 478 PN

PZK

1556 obravnav

METODOLOGIJA

Študija primerov s kontrolami



REZULTATI

Analizirali smo podatke

MNZ

prometne nesreče
cestnoprometni prekrški

PZK

prometne nesreče
cestnoprometni prekrški

RAZMERJE OBETOV
po vodilni diagnozi
po vodilnem vzroku



V prihodnost na
izkušnjah preteklosti

REZULTATI MNZ

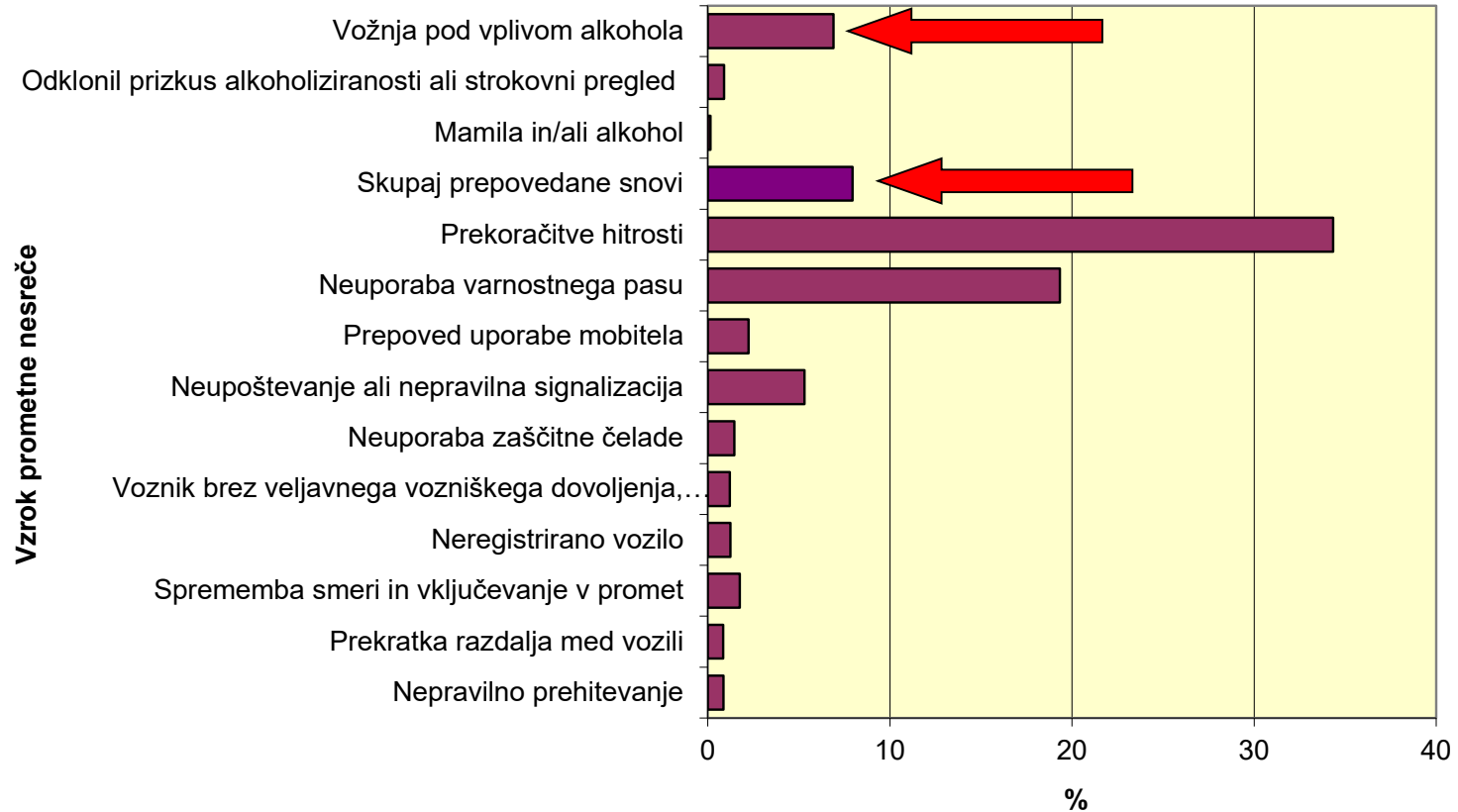
Povzročitelji PN, CPP, po spolu, 2000 do 2010

	<i>moški</i>		<i>ženske</i>	
	#	%	#	%
<i>CPP</i>	4 154 680	82,2	901 404	17,8
<i>PN</i>	246 266	75,5	80 003	24,5

Najpogostejši povzročitelji CPP in PN so bili v starostni skupini 20 – 30 let

REZULTATI MNZ

Odstotek PN po vzroku, od 2000 do 2010

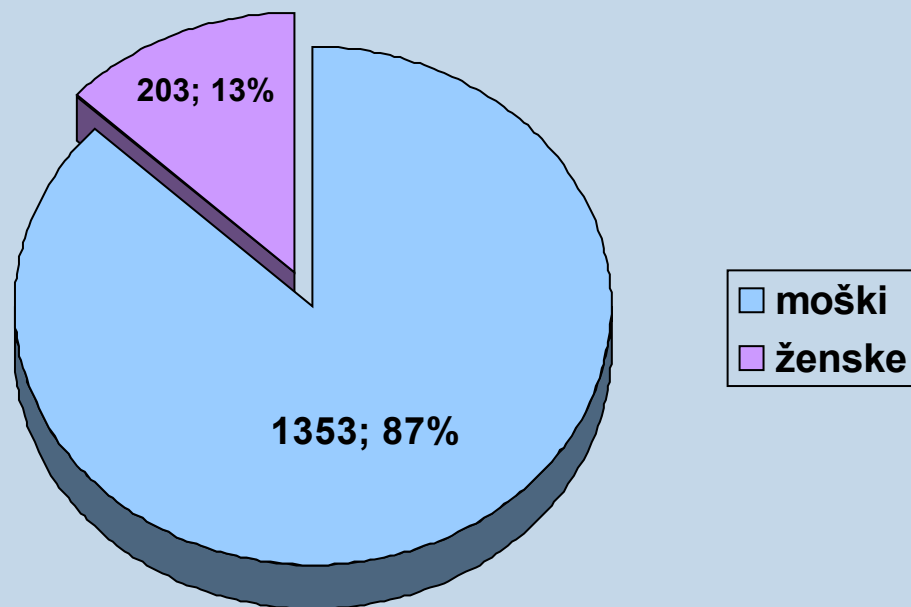


REZULTATI MNZ

Pregledi in preizkusi, PN, od 2000 do 2010.

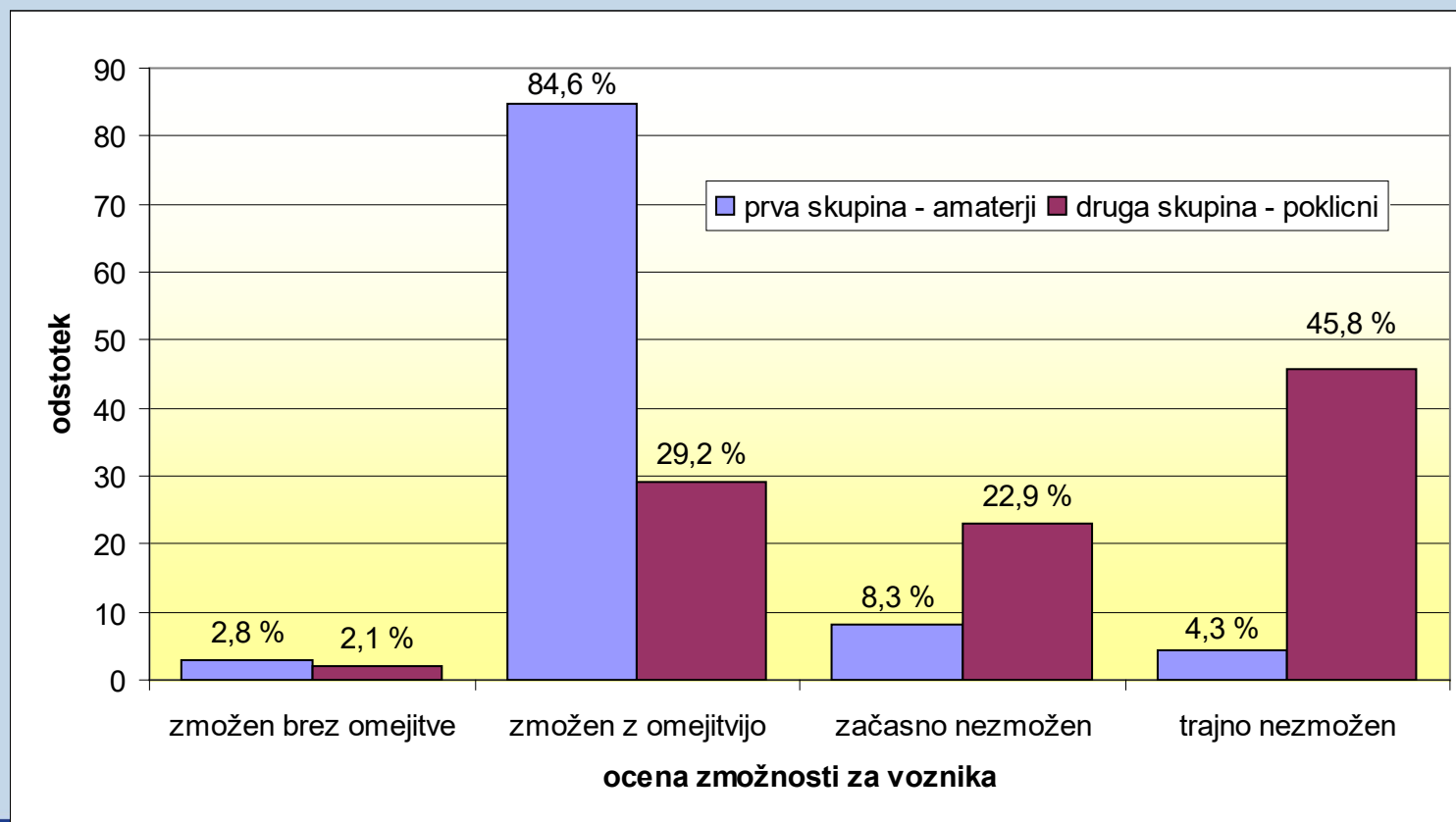
Vrsta pregleda	negativen		pozitiven		zavrtnjen		Skupaj odrejeni
	n	%	n	%	n	%	n
alkotest	178399	84,24%	29749	14,05%	3635	1,72%	211783
etilometer	52	16,25%	176	55,00%	92	28,75%	320
strokovni pregled	20168	67,33%	7614	25,42%	2172	7,25%	29954
droge	1979	55,73%	972	27,37%	600	16,90%	3551
Skupaj	200598	81,67%	38687	15,75%	6499	2,6%	245608

REZULTATI, PZK PO SPOLU OD 2000 DO 2010

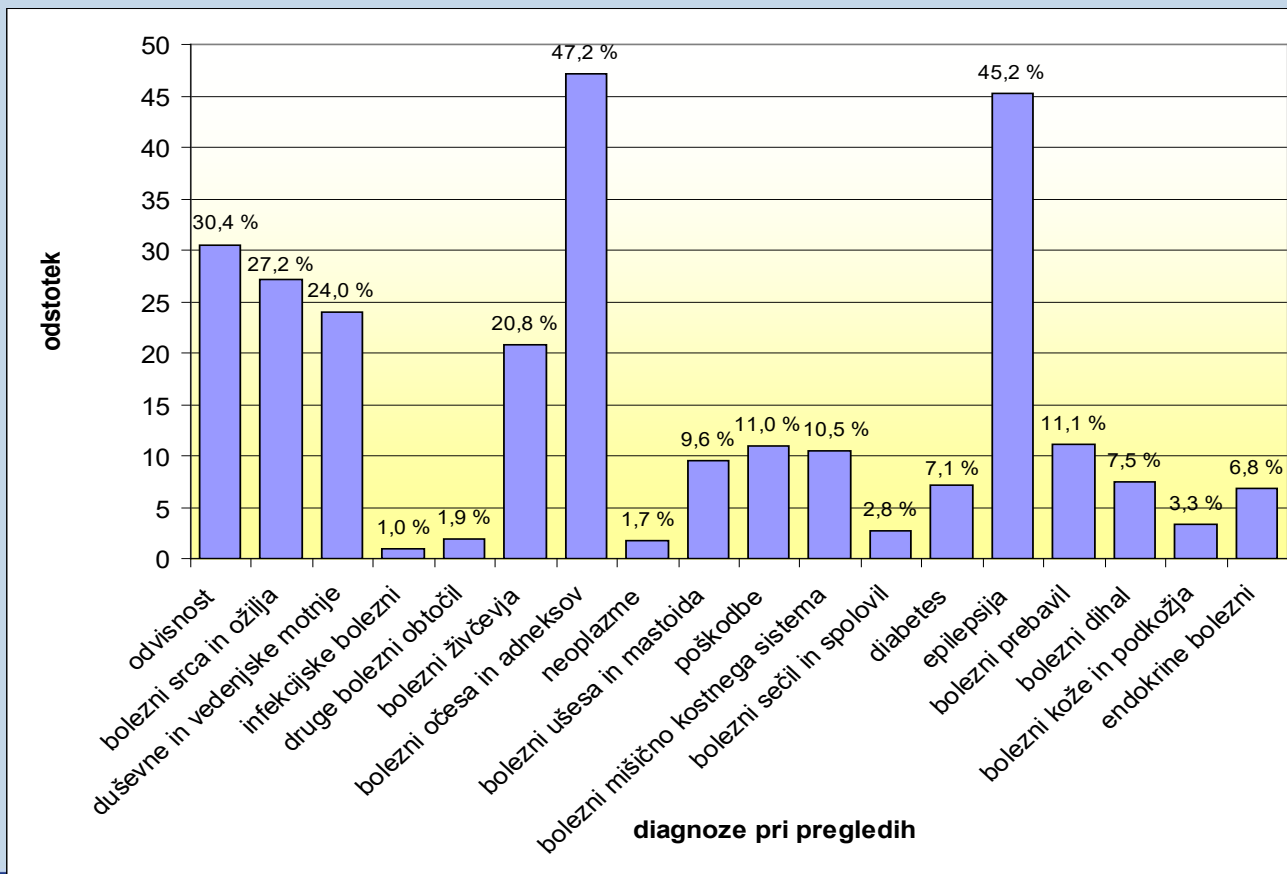


REZULTATI PZK

Odstotek obravnavanih primerov po oceni
 voziške zmožnosti za voznike na PZK, od
 2000 do 2010.



Odstotek obravnavanih primerov po vodilnih diagnozah (MKB10) na PZK, od 2000 do 2010



REZULTATI RO epilepsija

- Epilepsija – ?

<i>Mere povezanosti</i>	<i>RO</i>	<i>p</i>	<i>IZ</i>
<i>CPP</i>	0,66	0,135	0,29 – 1,14
<i>PN</i>	0,76	0,247	0,47 – 1,22

REZULTATI RO tvegano pitje/alkoholizem

- **Alkoholizem/tvegano pitje** eno največjih tveganj za povzročitev CPP/PN

<i>Mere povezanosti</i>	<i>RO</i>	<i>p</i>	<i>IZ</i>
<i>CPP</i>	3,42	0,000	1,94 – 6,02
<i>PN</i>	1,70	0,047	1,01 – 2,89

REZULTATI RO uživanje PAS

- **Uživanje PAS** – večja verjetnost za povzročitev CPP, za PN nismo potrdili.

<i>Mere povezanosti</i>	<i>RO</i>	<i>p</i>	<i>IZ</i>
<i>CPP</i>	3,99	0,008	1,33 – 11,98
<i>PN</i>	2,73	0,336	1,35 – 21,02

REZULTATI RO predhodne poškodbe

Predhodne poškodbe predstavljajo eno največjih tveganj za CPP in PN

<i>Mere povezanosti</i>	<i>RO</i>	<i>p</i>	<i>IZ</i>
<i>CPP</i>	2,61	0,003	1,39 – 4,82
<i>PN</i>	3,73	0,000	2,25 – 6,17

REZULTATI RO bolezni živčevja

- Bolezni živčevja – večje tveganje za CPP in PN

<i>Mere povezanosti</i>	<i>RO</i>	<i>p</i>	<i>IZ</i>
<i>CPP</i>	2,99	0,013	1,26 – 7,12
<i>PN</i>	5,18	0,000	2,59 – 10,34

REZULTATI RO duševne in vedenjske motnje

- Duševne in vedenjske motnje – zelo pogosti povzročitelji CPP in PN

<i>Mere povezanosti</i>	<i>RO</i>	<i>p</i>	<i>IZ</i>
<i>CPP</i>	2,78	0,000	1,86 – 4,15
<i>PN</i>	3,64	0,000	1,91 – 6,94

NOVA SPOZNANJA

Epilepsija najverjetneje ne predstavlja večjega tveganja za CPP in PN.

Predhodne poškodbe konsistentno kažejo večje tveganje za CPP/PN.

Vozniki, ki **vozijo pod vplivom alkohola** predstavljajo eno največjih tveganj za CPP in PN.



NOVA SPOZNANJA

**Bolezni živčevja kažejo veliko tveganje
za CPP in PN.**

**Duševne in vedenjske motnje predstavljajo
eno največjih tveganj za CPP in PN.**

ZAKLJUČEK

Prednosti študije je dolgo opazovano obdobje, veliko število preiskovancev, pomeni, da je statistična moč velika.

uživanje alkohola

bolezni živčevja
razen (epilepsija)

duševne in vedenjske
motnje

PAS

predhodne
poškodbe

predstavljajo resno grožnjo na področju
prometne varnosti!

ZAKLJUČEK

Sprejemanje pravnih podlag brez učinkovitih raziskav lahko vodi do večjega števila CPP in PN.

V številu alkoholiziranih voznikov ni v letih po sprejemu nove zakonodaje bistvene in pričakovane spremembe.



Hvala za pozornost!